UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

De Religiosis Domibvs. Titvlvs VII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62953

Visual Library

DE VOTO, ET VOTI REDEMPTIONE.

TITVLVS VI.

Votum per ſuſceptionem ſacri ordinis ſolennizatum, licet impediat matrimonium ſequens, non tamen præcedens: etiamſi nondum eſſet per carnis copulam conſummatum. Et durante matrimonio, etiam nondum conſummato, nullus præſumat accipere aliquem de ſacris ordinibus: quòd ſi fecerit, diſſoluto etiam matrimonio, nec in illo miniſtrare, nec ad ſuperiores aſcendere poterit: niſi aliquam de religionibus approbatis ingrediatur, & ejus regulam expreſſè, vel tacitè profiteatur. Eſt autem talis conjugatus ſic ordinatus per diœceſanum monendus, ut religionem ingrediatur, ſi matrimonium nondum eſt conſummatum: quòd ſi renuerit, & uxor inſtiterit, compellitur per excommunicationem ad matrimonii conſummationem, hoc dicit. Et eſt caſus notabilis, & quo ſatis afferri non poſſit.

CAP. VNIC.

ANtiquæ concertationi finem cupientes imponere, ac animarum periculis inde provenientibus ſalubriter providere, de fratrum noſtrorum conſilio præſenti declaramus edicto, quòd licet votum ſolennizatum per ſacri ſuſceptionem ordinis, quantum ad impediendum matrimonium contrahendum, ac dirimendum, ſi pòſt contractum fuerit, ſecundùm ſtatuta canonum ſit efficax reputandum: ad diſſolvendum tamen prius contractum, etiam ſi per carnis copulam non fuerit conſummatum (quum nec jure divino, nec per ſacros reperiamus canones hoc ſtatutum) invalidum eſt cenſendum: auctoritate Apoſtolica diſtrictius inhibentes, ne quiſpiam durante matrimonio, nondum etiam conſummato, aliquẽ de ſacris ordinibus præſumat ſuſcipere, niſi prout ſacris canonibus noverit convenire. Quòd ſi ſecus à quoquam forſitan attentatum fuerit, ordinamus, quòd nec matrimonio ſoluto in ſic ſuſcepto ordine miniſtrare, nec ad ſuperiores ordines provehi, nec ad aliquod beneficium vel officium eccleſiaſticum valeat promoveri. Niſi aliquam de religionibus approbatis (quarum profeſſio ad caſtitatis cuſtodiam, & abdicationem temporalium, & ſui ſuperioris obedientiam ſuos profeſſores aſtringat) ipſum canonicè contigerit ingredi, ac ejus regulam expreſsè vel tacitè profiteri: quo caſu diœceſanus ſuper præmiſſis, & ſingulis præmiſſorum cum eo diſpenſare valeat, niſi ſit aliud canonicum, quod obſiſtat. Ad ingreſſum hujuſmodi ſic ordinatum (ſi matrimonium conſummatum non fuerit) per diœceſanum inſtanter moneri præcipimus, & induci: quòd ſi forſan renuerit adimplere, ipſum (ſi ſponſa ejus inſtiterit) per cenſuram eccleſiaſticam compellendum decernimus contractum matrimonium conſummare. Nulli, &c. noſtrarum declarationis, inhibitionis, ordinationis, præcepti, & conſtitutionis infringere. Datum Avinioni Calend. Decemb. Anno ſeptimo.

DE RELIGIOSIS DOMIBVS.

TITVLVS VII.

Secta & religio fratricellorum, ſive beguinorum, qui ſe dicebant de tertio ordine beati Franciſci, caſſatur: quoniam inter cæteros errores eccleſiaſtica ſacramenta deſpiciebant. Et ſub pœna excommunicationis omnibus injungitur, ut nulli de cætero talem ritum aſſumant: & ne Epiſcopi ipſum concedere præſumant. Vide ca. fin. eod. tit. in antiq. & c. 1. eod. tit. l. 6.

CAP. VNICVM.

SAncta [a] Romana atque univerſalis eccleſia, cui auctore Domino, licet immeriti, præſidemus, ſicut religioſa & pia vota benigno favore proſequitur, ſic ſuperſtitioſos conatus inſolentium hominum [a] deteſtatur, videlicet ne ſub ovina pelle gregem dominicum truculentia lupi rapacis invadat, ſub pietatis imagine virus hæreticæ pravitatis obrepat, & ſub prætextu converſationis angelicæ incautis mentibus ſpiritus malignus illudat: cujus rei gratia ſacris canonibus eſt interdictum, ne aliquis novum ordinem aut religionem inveniat, vel habitum novæ religionis aſſumat: ſed quicunque ad religionem venire voluerit, ingrediatur unam de religionibus approbatis. Nonnulli tamen profanæ multitudinis viri, qui vulgariter Fratricelli, ſeu fratres de paupere vita, Bizochi ſive Beguini, vel aliis nominibus nuncupantur in partibus Italiæ, necnon in inſula Sicilien. comitatu Provinciæ Narbon. & Tholoſanen. civitatibus, & diœceſibus, & Provinciis, aliiſque diverſis ciſmarinis & ultramarinis partibus, contradictos canones habitum novæ religionis aſſumere, congregationes & conventiculas facere, & ſuperiores ſibiipſis eligere, quos miniſtros ſeu cuſtodes vel gardianos aut nominibus aliis appellant: plurimos ad eorum ſectam recipere & loca de novo conſtruere ſeu conſtructa recipere, in quibus habitant in communi, publicè mendicare (quaſi eorum ſecta foret una de religionibus per ſedem Apoſtolicam approbatis) temeritate damnabili præſumpſerunt, & præſumunt etiam inceſſanter. Et ut ipſorum error veritas, & impietas religio reputetur, plurimi eorum regulam ſeu ordinem fratrum minorum, quem ſanctus Franciſcus inſtituit, ſe profiteri & ad literam conſervare confingunt: quanquam in obedientia generalis, vel provincialium miniſtrorum ipſius ordinis non morentur: prætendentes ſe à ſanctæ memoriæ Celeſtino Papa quinto prædeceſſore noſtro hujus ſtatus ſeu vitæ privilegium habuiſſe: quod tamen etſi oſtenderent, non valeret, cùm bonæ memoriæ Bonifacius Papa octavus prædeceſſor noſter, ex certis cauſis rationabilibus omnia ab ipſo Celeſtino prædeceſſore noſtro conceſſa, quæ per ipſum Bonifacium non contingeret approbari, viribus penitus vacuaverit, dictumque vitæ privilegium non inveniatur per eundem Bonifacium approbatum. Quidam autem eorum dictum habitum, & vivendi ritum à quibuſdam Epiſcopis ſeu eorum ſuperioribus, vel aliis eccleſiarum prælatis habuiſſe profitentur, quos nec eis concedere licuit contra formam concilii generalis. Nonnulli etiam ex ipſis aſſerentes ſe eſſe de tertio ordine beati Franciſci, pœnitentium vocato, prædictum ſtatum & ritum eorum ſub velamine talis nomine ſatagunt palliare: cùm tamen in regula ipſius tertii ordinis talis vivendi ritus nullatenus ſit conceſſus. Et quia in errorum baratrum faciliter ruunt, qui conceptus proprios patrum definitionibus anteponunt, ipſorum quàm plurimi (ſicut fide digna relatione percepimus) à veritate catholicæ fidei deviantes eccleſiaſtica ſacramenta deſpiciunt, ac errores alios ſtudent multipliciter ſeminare. Cùm itaque talium damnanda temeritas in ejuſdem fidei detrimentum, fidelium ſcandalum, præfati minorum & aliorum ordinum opprobrium, & etiam ſuarum & aliarum animarum perniciem redundare noſcatur: ſectam, ritum, & ſtatum hujuſmodi, non obſtantibus præmiſſis eorum excuſationibus, quas frivolas reputamus, & quicquid per eos communiter vel diviſim ſub religionis, conventus, collegii ſeu congregationis nomine vel colore attentatum extitit, vel exiſtit, de fratrum ipſorum conſilio auctoritate Apoſtolica nullius fuiſſe & eſſe decernimus firmitatis: & quatenus de facto proceſſerunt de conſilio, & auctoritate præmiſſis revocamus omninò, ac perpetuæ prohibitioni ſubjicimus, & ab eccleſia Dei penitus abolemus. Eiſdem perſonis & aliis quibuſcunq;

a *De Beguinorum ſecta & erroribus, vide Guidonem Carmelitam in ſumma de hæreſibus, tit. de hæreſibus Beguinorum. & Nicolaum Eymericum in directorio inquiſitorum. par. 2. q. 15.*

a *Vide l. qui ſub conditione. ff. de condi. inſtit. l. non erat. §. de vus. ff. de jurejur.*

ſub pœna excommunicationis, quam eas (ſi ſecus fecerint) incurrere volumus ipſo facto, injungentes expreſsè, ne ſtatum ſive ſectam & ritum hujuſmodi ab ipſis aſſumptum ſectentur ulterius, vel ipſum de novo aſſumere quoquo modo præſumant. Epiſcopos quoque & eorum ſuperiores & etiam alios prælatos quoſcunque, qui prædictis perſonis vel aliis ritum vivendi & habitum ſupradictos, præter ſpecialem Apoſtolicæ ſedis auctoritatem deinceps conceſſerint, prædictæ excommunicationis pœnæ ipſo jure decernimus ſubjacere: dignum eſt enim, ut adulterinas plantationes, quas non Pater cœleſtis, ſed humanæ temeritatis audacia plantat Apoſtolici culminis cenſura divellat: nec patiatur in agro dominico perverſæ congregationis vepres excreſcere, cui proprium eſt (divina opitulante gratia) virtutes ſerere, ac vitia radicitùs extirpare. Nulli ergo, &c. Datum Avinion. 3. Cal. Ianuar. Anno 2.

DE IVDÆIS ET SARRACENIS.

TITVLVS VIII.

CAP. VNICVM.

Vt Petrus filius Regis Caſtellæ pio ductus propoſito facilius Agarenos infideles à regno Granatæ expelleret, lata fuit excommunicationis ſententia in omnes prohibita portantes ipſis infidelibus & Sarracenis præfatis regni Granatæ. Concor. c. Ita quorundam. & c. Ad liberandam. eod. tit. in an.

COpioſius in miſericordia Dominus, qui de ſua abundantia pietatis corda fidelium ad ſuæ majeſtatis obſequia devotionis ardore ſuccendit, præcordiis dilecti filii nobilis viri Petri infantis nati claræ memoriæ Sanctii Regis Caſtellæ, adeò copioſè gratiam cœleſtis inſpirationis infudit, quòd ſibi delectabile reputat propriam exponere in ipſorum proſecutione perſonam. Pio quidem nobilis ipſe ductus propoſito, tanquam ſtrenuus athleta Domini, negotium impugnationis perfidorum Agarenorum, à quibus regnum Granatæ in Dei contumeliam detinetur, tutorio nemine, chariſſimi in Chriſto filii noſtri Alphonſi Caſtellæ Regis illuſtris, qui ſub teneritudine puerilis ætatis adhuc dinoſcitur conſtitutus, aſſumpſit ſub ſpe cœleſtis auxilii ferventer & viriliter proſequendum. Cùm igitur omnia cupiamus obſtacula removere, per quæ dicti negotii proſecutio poſſet quomodolibet impediri, univerſis & ſingulis cujuſcunque conditionis, præeminentiæ vel ſtatus exiſtant, diſtrictius inhibemus, ne arma, equos, ferrum, ligamina, victualia & alia quæcunque prohibita per Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros ad terras Ægypti deferri, ad Sarracenos dicti regni Granatæ intra triennium incipiendum à Cal. Aprilis proximè ſecuturi, quomodolibet deferre præſumant. Nos enim omnes & ſingulos, qui ad dictum regnum arma, equos, ferrum, ligamina & victualia ſupradicta & quæcunque prohibita, contra tenorem hujus noſtræ prohibitionis deferre præſumpſerint, illis pœnis & ſententiis, quas deferentes hujuſmodi prohibita in Alexandriam vel ad Ægypti partes incurrunt, decernimus ſubjacere. Et nihilominus omnes & ſingulos, qui Sarracenis Granatæ præſtabunt (dicti negotii proſecutione durante) auxilium, conſilium vel favorem, aut proſecutionem dicti negotii directè vel indirectè, ſecretè vel publicè impedire vel turbare fortè præſumpſerint, excommunicationis ſententiam incurrere volumus ipſo facto. Nulli ergo noſtræ inhibitionis, conſtitutionis & voluntatis, &c. Dat. Avin. 5. Kal. Mart. Anno 1.

DE TORNEAMENTIS.

TITVLVS IX.

CAP. VNICVM.

Conſtitutio Clementis in quibuſdam regnis torneamenta inhibens ſub pœnis excommunicationis & interdicti, hic revocatur: & illi, qui hujus occaſione ſententias incurrerant, abſolvuntur.

QVia in futurorum eventibus ſic humani fallitur incertitudo judicii, ut quod conjectura probabili ex nunc interdum attenta conſideratione utile pollicetur, reperiri damnoſum quandocunque contingat: nonnunquam quod conſultè ſtatuitur, exhibente experientia conſultius revocatur. Sanè felicis recordationis Clemens Papa quintus prædeceſſor noſter attentè conſiderans generale paſſagium in Concilio Vien. pro terræ ſanctæ ſubſidio ſalubriter ordinatum, per torneamenta, & haſtiludia, ſive juxtas non leviter impediri, tum quia frequenter ſic ipſum paſſagii negotium proſecuturos exinaniunt, quòd ad ejus executionem redduntur impotentes, tum quia interdum quamplures ab ejus aſſumptione retrahunt, dum ab illis abſtinere (aliis exercentibus) erubeſcunt: torneamenta ipſa & haſtiludia, ſive juxtas in regnis Franciæ, Angliæ, & Alamanniæ, & aliis nonnullis Provinciis, in quibus ea conſuevit frequentius a exerceri, ſpecialiter interdixit: in facientes ea, vel ad id eis præſtantium opem, conſilium, vel aſſenſum, & illorum etiam in quorum locis, vel diſtrictibus fierent, non prohibentium hoc, cùm poſſent, & illorum procedentes ad illa in domibus ſuis recipientium, vel commercium quomodolibet exercentium cum eiſdem, in perſonas excommunicationis, & in terras interdicti ſententias promulgando, abſolutione ab excommunicatione hujuſmodi præterquam in mortis articulo ſedi Apoſtolicæ reſervata. Verùm quoniam (ut intelleximus) per ſententiam hujuſmodi periculum animabus ingeritur, & pro eo maximè negotio dicti paſſagii decreſcit: quia nonnulli militari cingulo abſtinent, & qui cum militiæ metu præſertim ipſius ſententiæ non præſumunt, propter quod idoneos & voluntarios ad terræ prædictæ ſubſidium in regnis eiſdem contingit pauciores inveniri reperiri. Nos ad dilecti filii nobilis viri Philippi claræ memoriæ regentis Franciæ, & Navarræ Regis, & aliorum de domo regia, necnon quamplurium magnatum & nobilium, tam in regno Franciæ, quam aliunde, conſiderantium præmiſſa diſcrimina, repetitæ ſupplicationis inſtantiam, ſententias excommunicationis & interdicti prædictas, præmiſſorum ſupplicationibus inclinati, & dictis conſiderationibus antedictis, & ex cauſis etiam rationabilibus aliis, in favorem ſæpefati negotii, de fratrum noſtrorum conſilio revocamus: eos, qui propter exercitium torneamentorum ſeu haſtiludiorum ipſorum hujuſmodi ſententias incurrerunt, abſolventes ab illis, & cum eis qui ſic ligati, vel in locis propterea interdictis divina celebrarunt officia, ſuper irregularitate inde contracta auctoritate Apoſtolica diſpenſantes. Datum Lugdun. 11. Cal. Octobr. Anno 1.

DE CRIMINE FALSI.

TITVLVS X.

CAP. VNICVM.

Falſificantes monetam Regis Franciæ, & aliorum bonorum cum vicinorum, aliquo de quatuor modis hic prolixe declaratis, ipſo facto excommunicationem incurrunt: à qua abſolvi non poſſunt, niſi à Papa, præterquam in mortis articulo. De falſificantibus ſigillum ipſius Regis Franciæ, habes ca. Ad audientiam, vel ſub antiq.

PRodiens quaſi ex adipe iniquitatis multorum ſceleratorum funeſta cupiditas, eos in perniciem præcipitare conatur, dum ſequi miſerabilem ingluviem, ſatietatis neſcientem moderamina, non

a *Vide gl. in l. tale pactum. §. fi. ff. de pactis. l. ſi ore aperto. §. fi. ff. de exc. tut gl. in verbo præſidentes. reputare ſingul. Cic. ... & l. 1. C. de rapter. virgi. & Bald. in c. 1. §. ſi quis ruſticus de pa. ... Font.*